

Oppdragsdokument 2020

Sykehusbygg HF

Foretaksmøte 24.2.2020

1. Innledning

Dette dokumentet sammenstiller de regionale helseforetakenes bestilling til Sykehusbygg HF for 2020, med utgangspunkt i overordnede føringer, økonomiske rammer og faglige prioriteringer.

Helseforetakets formål og hovedoppgaver fremgår av helseforetakets vedtekter og andre styrende dokumenter.

Helseforetaket er en felles enhet for de fire regionale helseforetakene som skal bidra til å realisere helsetjenestens samlede målsetninger. De overordnede politiske mål for helsetjenesten gjelder for virksomheten.

Helseforetaket skal utføre sine oppgaver og gjennomføre styringskravene innenfor de rammer og mål som er gitt og de ressurser som blir stilt til rådighet. Helseforetaket skal styre mot et resultat i balanse det enkelte budsjett- og regnskapsår.

Det avholdes ordinært to foretaksmøter årlig. Eiernes oppdragsdokument behandles i foretaksmøte i februar. Helseforetakets årsberetning, regnskap og årlig melding behandles i foretaksmøte innen utgangen av juni.

2. Overordnede styringsbudskap

Lover, forskrifter og andre myndighetsvedtak utgjør rammene for helsetjenesten. De regionale helseforetakenes virksomhet er basert på lover og forskrifter, med særlig vekt på helseforetaksloven, spesialisthelsetjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven. Den nasjonale helsepolitikken og oppgavene til de regionale helseforetakene konkretiseres og utdypes i Nasjonal helse- og sykehusplan, oppdragsdokumenter og foretaksmøter i de regionale helseforetakene.

I oppdragsdokumentet for 2020 framgår det at de regionale helseforetakene også i 2020 skal innrette sin virksomhet med sikte på å nå følgende overordnede mål:

1. Redusere unødvendig venting og variasjon i kapasitetsutnyttelsen
2. Prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
3. Bedre kvalitet og pasientsikkerhet

Dette danner også grunnlaget for virksomheten i helseforetaket. De regionale helseforetakene forutsetter at helseforetaket setter seg inn i kravene Helse- og omsorgsdepartementet har gitt til de fire regionale helseforetakene i oppdragsdokumenter for 2020 og i foretaksmøte 14. januar 2020 og innretter seg etter disse. Helseforetaket skal utøve sin rolle koordinert og samstemt med de regionale helseforetakene for å bidra til å oppfylle felles krav og forventninger til helsetjenesten.

Helseforetaket må være bevisst sitt samfunnsansvar og sikre bærekraftig utvikling og et godt omdømme. Styret har ansvar for at dette ivaretas.

Helseforetaket ivaretar en del av den samlede leveransen som de fire helseregionene skal levere i tråd med bestilling fra Helse- og omsorgsdepartementet, innenfor en begrenset ressursramme. Det er derfor viktig at helseforetaket har fokus på effektivisering og optimalisering av ressurser sett i sammenheng med de tjenestene som skal leveres, og dersom mulig bidrar til å styrke den samlede ressursituasjonen gjennom å redusere priser eller tilskuddsbehov. Dersom aktivitet ikke blir gjennomført i løpet av året skal finansiering normalt tilbakebetales til oppdragsgiver, slik at selskapet drives i balanse. Dette er viktige virkemidler for at mest mulig midler går direkte til behandling av pasienter.

3. Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2020

Dette kapitlet omhandler overordnede styringsbudskap fra de regionale helseforetakene ut over det som omfattes av eventuelle avtaler mellom Sykehusbygg HF og helseforetak eller regionale helseforetak.

Enkelte styringsbudskap fra tidligere års oppdragsdokumenter vil kreve oppfølging uten at de er spesielt omtalt i årets dokument. Dette gjelder styringsbudskap som må oppfattes som systemkrav, og som forventes å inngå i virksomhetsstyringen, samt krav eller oppdrag som ikke er gjennomført som forutsatt. Dette gjelder ikke fellesoppgaver til Sykehusbygg HF. Selv om det ikke stilles et generelt krav til rapportering for disse områdene vil status for arbeidet kunne bli etterspurt av de regionale helseforetakene i den faste oppfølgingen av helseforetaket.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å godkjenne den overordnede strategien for helseforetaket. Krav og rammer formidles fra eierne til de felleseide helseforetakene i det årlige oppdragsdokumentet. Det er helseforetakenes ansvar å utvikle handlings- og gjennomføringsplaner for å realisere oppdraget.

Det vil i løpet av året kunne komme supplerende eller nye styringsbudskap. Disse vil bli gitt helseforetaket i foretaksmøter, eller i form av egne brev, men vil ikke føre til at dette dokumentet blir revidert. Det er likevel viktig at eventuelle slike styringsbudskap integreres i styrings- og rapporteringssystemene.

Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

De administrerende direktørene i de regionale helseforetakene har vedtatt årshjul for styring og oppfølging av de felleseide helseforetakene for 2020, jf. e-post 6. november 2019. Helseforetaket bes følge opp de aktiviteter og milepæler som fremgår av dette.

Styret har det overordnede ansvaret for helseforetakets forvaltning, i tråd med helseforetaksloven kapittel 7. Under styrets kontroll og ansvar ligger også oppfølging av helseforetakets økonomiske utvikling.

Styret skal legge Helse og omsorgsdepartementets *veileder for styrearbeid i regionale helseforetak*¹ til grunn så langt den passer. Denne er en sammenfatning av gjeldende rettsregler og styringskrav.

b) Innsyn og internrevisjon

Det er styrets ansvar å vurdere behovet for gjennomføring av internrevisjon, slik utdypet i brev fra Helse Vest RHF vedrørende internrevisjon i felleseide foretak, datert 16.10.2018. Dersom styret i helseforetaket ser behov for internrevisjon, kan det henvende seg til internrevisjonen i det regionale helseforetaket der helseforetaket har sitt hovedkontor. Nærmere regulering av slikt oppdrag gjøres gjennom egen avtale mellom det enkelte helseforetak og den aktuelle internrevisjon.

I avtaler/kontrakter med leverandører/samarbeidspartnere skal, der dette er nødvendig, krav om revisjoner av systemer, rutiner, regnskaper og aktiviteter forbundet med tjenesten inngå.

Helseforetakets styre skal behandle alle internrevisjonsrapporter.

De regionale helseforetakene kan ved behov foreta internrevisjon av helseforetakets virksomhet. Helseforetaket skal bistå med å fremskaffe de analyser og den informasjon som etterspørres.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/sykehus/styringsdokumenter1/styreveileder/id631951/>

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Formelle rammer for ansattes styrerepresentasjon er regulert i helseforetaksloven § 23. Medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjeneste relatert til de regionale helseforetakenes løpende styring og oppfølging av de felles eide helseforetakene ivaretas av de regionale helseforetakenes etablerte samarbeidsfora med konserntillitsvalgte og konsernverneombudene.

Når felleseide helseforetak etablerer interregionale arbeids-, prosjekt- og styringsgrupper, involveres og inviteres de konserntillitsvalgte og konsernverneombudene. De konserntillitsvalgte og konsernverneombudene skal sikres representasjon dersom de ber om det. De konserntillitsvalgte og konsernverneombudene oppnevner selv sine representanter.

d) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Helseforetakets aktivitet omfatter i visse sammenhenger oppstart og gjennomføring av prosjekter som involverer ansatte i helseforetakene eller de regionale helseforetakene. Ved fremlegg av planer og prosjektbeskrivelser skal kostnader ved bruk av slike ressurser synliggjøres i beslutningsunderlaget på lik linje med bruk av eksterne konsulenter. Frikjøp, eller bruk av personellressurser i andre helseforetak, skal avtales med arbeidsgiver i det enkelte tilfelle.

e) Informasjonssikkerhet og personvern

Personvern og informasjonssikkerhet skal være en integrert del av helseforetakets virksomhet. Helseforetaket skal sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet med utgangspunkt i vurdering av risiko og sårbarhet, og oppfølging gjennom internkontroll, og styrke kompetansen om digital sårbarhet blant egne medarbeidere og brukere av IKT-systemer.

EUs personvernforordning, General Data Protection Regulation (GDPR), ble inkorporert i norsk rett i juli 2018, og har gitt innbyggerne sterkere rettigheter og virksomheten større plikter.

Helseforetaket skal ha implementert styringssystem for informasjonssikkerhet i tråd med personvernforordningen, og bes redegjøre for arbeidet med informasjonssikkerhet i årlig melding.

f) Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Helseforetaket skal levere kostnadseffektive tjenester, og driften skal underlegges strenge krav til god økonomistyring og riktig prioritering av ressursbruk.

Helseforetaket skal utarbeide innspill til økonomisk langtidsplan for perioden 2021-2024 som grunnlag for de regionale helseforetakenes arbeid med økonomisk langtidsplan og budsjett. Innspill til eventuelle vesentlige endringer i helseforetakets virksomhet, investeringer og drift oversendes de regionale helseforetakene senest 14. februar 2020. Ordinært innspill til økonomisk langtidsplan skal styrebehandles og oversendes de regionale helseforetakene innen 3. april 2020. Helseforetaket vil få tilsendt mal som skal benyttes. Helseforetaket skal påvise forbedret produktivitet og effektivitet på samme måte som øvrige helseforetak.

Helseforetaket skal dokumentere gevinster og gevinstrealisering som oppnås:

- internt i helseforetaket.
- i de fire helseforetaksgruppene som følge av aktiviteten i helseforetaket.

g) Beredskap og sikkerhet

Helseforetaket skal videreutvikle kompetanse og systemer for sikkerhetsstyringen som følge av endringer i trusselbildet, spesielt innen IKT-området.

Helseforetaket skal følge opp erfaringer og anbefalinger i Helsedirektoratets rapport Overordnede risiko- og sårbarhetsvurderinger for nasjonal beredskap i helse- og omsorgssektoren (IS-2841),

Nasjonal legemiddelberedskap (IS-2837) og Direktoratet for e-helses rapport Overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering for IKT i helse- og omsorgssektoren (IE-1047) samt evalueringen av Helseøvelsen 2018 og tidligere krav knyttet til sikkerhetsloven.

Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusbygg HF for 2020

h) Utredning om verdibevarende vedlikehold og internhusleieordning

De regionale helseforetakene skal under ledelse av Helse Vest RHF i 2020 arbeide videre med å legge til rette for en felles husleieordning for å sikre arealoptimalisering og verdibevaring, herunder utarbeide en veileder for felles prinsipper for ordningen. Det skal også gjøres en vurdering av om det bør fastsettes et felles mål for tilstandsgraden av bygningsmassen, og hva dette eventuelt bør være. Sykehusbygg HF skal fortsatt delta i dette arbeidet.

i) Fellesoppgaveprosjekter

I tråd med tilbakemelding i foretaksmøte 29.4.2019 bes Sykehusbygg HF redusere antall fellesoppgaveprosjekter, og prioritere innenfor gitt ramme. Sykehusbygg HF bes særlig se på områder der det er muligheter for å gjøre besparelser slik at dobbeltarbeid utgår. Standarder og felles prosedyrer som kan etableres gjennom byggeprosjekter, skal ikke løses ved å etablere fellesoppgaveprosjekter, men utvikles løpende gjennom byggeprosjekter.

De regionale helseforetakene skal under ledelse av Helse Sør-Øst RHF arbeide med å videreutvikle den nasjonale framskrivningsmodellen. Sykehusbygg HF skal delta i arbeidet.

j) Nasjonal BIM -strategi

Sykehusbygg HF skal ferdigstille forslag til en felles strategi vedrørende bruk av bygningsinformasjonsmodellering (BIM) og digital samhandling i drift, forvaltning og bygging av sykehusene. De regionale helseforetakene skal involveres i arbeidet. Arbeidet skal være slutført innen 1.4.2020.

k) Samfunnsansvar

Sykehusbygg HF skal sørge for effektiv oppfølging av kravene knyttet til samfunnsansvar, herunder miljø, lærlinger, arbeidsforhold og etisk handel. Regjeringens forventninger til statlige selskaper, nedfelt i Meld.St. 8 (2019-2022) *Statens direkte eierskap i selskaper – bærekraftig verdiskaping* (Eierskapsmeldingen) skal legges til grunn.

Sykehusbygg HF skal delta i regionenes arbeid med ansvarlig virksomhet, bidra i videreutvikling av det eksisterende arbeidet med ansvarlig virksomhet og klimaregnskap, og bidra i publisering av en årlig rapport om spesialisthelsetjenestens arbeid med ansvarlig virksomhet.

l) Samordning og bruk av framskrivinger

De regionale helseforetakene skal videreføre sitt arbeid med samordning og bruk av framskrivinger, og skal i tråd med oppdrag fra Helse og omsorgsdepartementet etablere ett felles fagnettverk/kompetansemiljø som utvikler og forvalter framskrivingsmodellene. Helse Sør-Øst leder arbeidet med utvikling av dette, og Sykehusbygg HF skal bidra i arbeidet.

4. Krav til aktivitet for Sykehusbygg HF i 2020

Aktivitetskrav for 2020 er fastsatt i helseforetakets budsjett og i tjenesteavtaler mellom Sykehusbygg HF og de regionale helseforetakene og underliggende helseforetak.

5. Finansiering – eiernes bevilgning til Sykehusbygg HF for 2020

Sykehusbygg HFs virksomhet vil omfatte to hovedkategorier av oppgaver; prosjektoppgaver og fellesoppgaver. Prosjektoppgaver leveres etter bestilling fra ett eller flere RHF/HF. Fellesoppgavene vil bestå av utviklingsprosjekter, driftsoppgaver og administrative oppgaver. Kostnader for fellesoppgaver og administrasjon dekkes innen fastsatt budsjett. Helseforetaket må ikke øke kostnadene i 2020 slik at det gir behov for økt ramme i 2021 eller senere, uten at dette er godkjent av eierne.

De regionale helseforetakene bevilger for 2020 49,7 millioner kroner, som fordeles slik:

	Helse Nord	Helse Midt-Norge	Helse Vest	Helse Sør-Øst
2020	8,6	9,1	10,6	21,4

Det forutsettes at virksomheten gir et resultat i balanse. Eventuelt opparbeidet overskudd i løpet av 2020 skal avregnes i tilskuddet for året. Negativt resultat innebærer en ekstraordinær situasjon, og forutsettes forelagt eierne til beslutning.

6. Rapportering til eierne

Helseforetaket skal rapportere på kravene i oppdragsdokumentet for 2020 i årlig melding innen 1. februar 2021.

Frister for tertialvis rapportering til eierne er 15. mai for 1. tertial, og 15. september for 2. tertial.

Estimert årsresultat for 2020 skal oversendes innen 15. januar 2021. Endelig regnskap og årsrapport skal foreligge 26. februar 2021. Det bes om at regnskapshåndbok for regionale helseforetak benyttes.

Det vises også til dette dokumentets punkt 3 a) vedrørende oppfølging av Årshjul for styring og oppfølging av de regionale helseforetakenes felles eide selskaper.

Avvik fra gitte oppgaver og styringsparametere skal meldes til eierne når slike avvik blir kjent